

Daniel Atnilov OSEL A MRAVENEC

Sešel osel s horských výšin:
„Hlady se už sotva plížím,
týden nemám již co žrát.“

Pak zavolal na mravence,
jestli prý mu říci nechce,
kde by mohl trávu spást.

„U nás dole na lukách
trávy je dost, neměj strach,
sáhá až po kolena.“

Rozběhl se osel dolů.
Tam však jen pár nízkých stvolů
u země se zelená.

Rozzuřil se na mravence,
zašlápl by ho. Tu mu lehe
letí holub nad hlavou:

„Mravenec řek slova pravá,
je m u tráva po kolena sahá.
Každý má přec míru svou.“

Přel. V. B.

Předseda ONV: „A teď to hoď na stovku – pojedeme přes
vesnici s nejhorším družstvem.“

KRESLIL J. POP

„A stavební povolení máte...?“ KRESLIL V. REICHMANN

NĚMECKÝ MISTR HUMORU

(Ke kresbám W. Busche na vedlejší straně.)

Před 50 lety, 9. ledna 1908, zemřel v Mechtshausenu jeden z největších humoristů světa, velký německý umělec Wilhelm Busch, malíř, kreslíř, básník a národopisec. Narodil se jako syn chudého venkovského kramáře v roce 1832. Od devíti let jej vychovával a učil matčin bratr, evangelický pastor. Neučil ho pouze číst, psát a počítat, ale učil jej také milovat přírodu, znát ji a vědecky studovat. To byla první síla budoucího umělce. Ten podivuhodný kněz z něho ale také vychovával zásadového protestanta v duchu lidové reformace. To byla druhá síla. Busch žil od mládí mezi prostým a dělným lidem. Pozoroval jeho práci a život, který poznával podrobně a důvěrně. Miloval nejvíce „lidí starých časů“, jejich ságy, pohádky, humorky a písně, které mu vyprávěli a zpívali staří pasáci, čeledínové a děvečky. Ta láska k lidu a jeho tvorbě, to byla třetí a největší síla. Busch hodně četl, hlavně verše německých i cizích básníků, studoval Darwin a německé filosofy. To byla další síla.

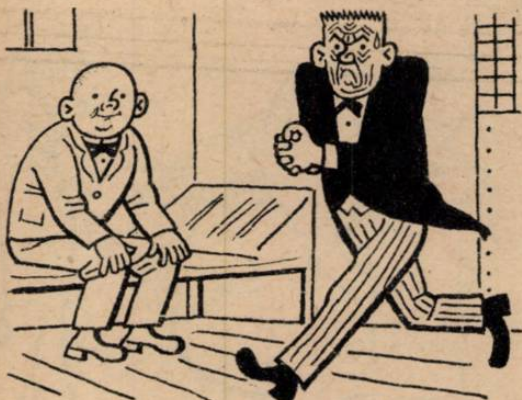
Nestál se ale přírodovědcem a nešel do Brazílie studovat život hmyzu, jak si představoval. Nestal se také strojním inženýrem, jak si přál jeho otec, když ho poslal na polytechniku do Hannoveru. Tam Busch sice pobýl tři a půl roku, ale nejvíce tam kreslil a modeloval. Odešel do Düsseldorfu učít se malovat na akademii a potom do Antverp. Tam uviděl poprvé Rubense, Brouwera, Tenierse, Hals a vlámské i holandské mistry žánrů ze života prostého lidu. To byla pro něho „stará mateřská umění“, jak napsal. Když se vrátil po uzdravení z těžké choroby domů, shromažďoval po dva roky lidovou tvorbu „lidí starých časů“. Potom odešel na akademii do Mnichova,

kde tehdy řediteloval Wilhelm von Kaulbach. Napsal o tom: „Do tehdejšího akademického proudu mohla těžko vplout moje vlámská kocábka, která byla asi také špatně řízená.“ – A tak kocábka zanedlouho vplula do humoristického časopisu Fliegende Blätter. Záhy se z této „kocábky“, na základě všech sil, které Busch načerpal, stal mohutný a dobře řízený koráb, který plul směle v německém národním moři. Vznikl z nejdůkladnějšího poznání přírody, umění lidu i umění světového a jeho plachty nadouvávala největší síla lidu, smích. Byl to koráb radosti, veselosti, přátelské i ostré kritiky, koráb optimistické síly a víry v dobro, které vždy zvítězí. Busch psal verše svých slavných humoristických „eposů“ a kreslil postavy proslulých hrdinů, Maxe a Moritze, Pokoušeného sv. Antonína, Zbožnou Helenu, Jezuitu Filuciuse a desítky jiných. Jeho velké umění, vyrostlé ze síly přírody a síly lidu, se lidu opět vracelo a sililo jej. Celý národ toto umění miloval, bylo to umění miliónů. Busch ukončil svůj skromný životopis z r. 1886 tímto významným vřev v lepší budoucnost Německa: „Já přece jen stojím hluboko dole pod horou, na té zastíněné straně. Nejsem ale mrzutý, naopak jsem veselý myslí. Zpola se usmívám, zpola jsem dojat; slyším z druhé strany, kde mládež postupuje na slunci a v naději touží vzhůru, radostný smích.“

Život a dílo W. Busche, s uvážením odlišností národního a osobního svérázu, má mnoho příbuzného, co do podobnosti výrazu i společenského významu, s životem a dílem našich velkých národních umělců Aíše a Lady.

B. Š.

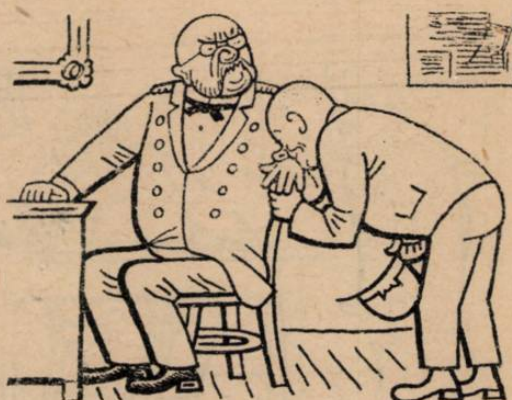
OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

7. V separaci na komisařství v Salmově ulici, kam Švejka zavřeli, běhal sem tam zoufalý muž. Křičel: „Já mám dětičky, já jsem tu pro opilství a nemravný život! My jsme slavili jmeniny našeho pana přednosty a takhle to dopadlo. Nemáte řemen?“ – „Tím vám posloužím milerád,“ odpověděl Švejk, „já jsem ještě nikdy neviděl, jak se lidi věší na řemen!“ Tu přišel pro Švejka strážník, aby jej opět odvedl na policejní ředitelství. Švejk chtěl dát přednost onomu pánovi, který prý je v separaci už od rána, ale nic platno, musel jít sám.

8. Strážník vedl Švejka Spálenou ulicí, kde se lidé tlačili kolem vyvěšeného plakátu o vypovězení války. „Já to předvídal,“ řekl Švejk, „ale v bláznovci o tom ještě nevěděli, ačkoliv by to měli mít z první ruky!“ Když přišli k tlupě lidí, Švejk vykřikl: „Císaři Františkovi Josefovi nazdar! Tuhle vojnu vyhrajem!“ – Někdo z nadšeného davu mu narazil klobouk přes uši a tak za sběhu lidí dobrý voják Švejk vkročil opět do vrat policejního ředitelství, kde byl ihned předveden před jednoho černožlutého dravce.

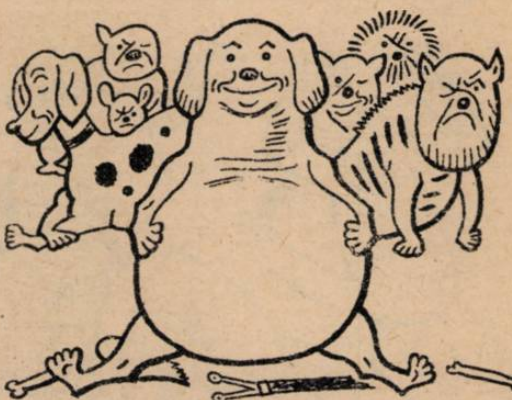
9. „Řekněte mně, pane Švejku, kdo vlastně vás svádí, abyste vyváděl takové hlouposti?“ spustil hned na Švejka: „Copak to není hloupost, pobuřovat lid výkřiky: Nazdar císaři Františkovi Josefovi?“ – „Já nemohu zahálet,“ prohlásil Švejk, „já jsem se rozčilil, když jsem viděl, že žádný nejví radost.“ – „Švejku,“ řekla úřední brada, „jestli se sem ještě jednou dostanete, půjdete rovnou k vojenskému soudu!“ A nežli se nadál, Švejk mu políbil ruku a řekl: „Zaplat pámbů! Kdybyste potřeboval pejska, račte se obrátit na mne!“

10. Když Švejka pustili, zamířil ihned ke „Kalichu“. Sedělo tam několik hostů, mezi nimi kostelník od sv. Apolináře. – „Tak jsem se vrátil,“ povídal Švejk paní Palivcové, „je pan Palivec také už doma?“ – Paní Palivcová zasténala: „Dali – mu – deset – let!“ – „Nu, vida,“ řekl Švejk, „tak už má sedum dní za sebou!“ – „Včera jsme měli dva pohřby,“ zavádl řek na jiné pole kostelník od sv. Apolináře. – „Rád bych věděl,“ poznamenal Švejk, „jaké budou ve válce teď ty vojenský pohřby!“ Hosté se zvedli, zaplatili a tiše odešli.

11. Doma čekalo Švejka malé překvapení. V jeho posteli spal portýr z jedné noční kavárny. Švejkovi dalo moc práce, než ho vyhodil a potom se sháněl po paní Müllerové, aby s ní udělal pořádek. Nalezl však jen lístek od paní Müllerové: „Odpustějí, milostpane, já skočím s okna!“ – „Lže!“ řekl Švejk a čekal. Za půl hodiny se paní Müllerová vplížila do kuchyně. „Jestli chcete skákat s okna,“ radil jí Švejk, „jděte do pokoje, okna jsem otevřel. S kuchyňského okna spadnete do zahrádky a polámete tam růže!“ – Paní Müllerová zavřela okno a řekla: „Vono to táhne!“

12. Aby přece něco na Švejkovi nvyzvědl, chodil detektiv Bretschneider kupovat k výmzu psy. Dařilo se mu však špatně. I nejobratnější politické hovory Švejk převedl na léčení psinky u štěnat, a končili tím, že si detektiv odvádl opět novou kříženou obludu. Když jich měl už sedm, zavřel se s nimi v pokoji a nedal jim tak dlouho nic jíst, až ho sežrali. Byl tak čestný, že ušetřil eráru za pohřeb. Když se to dověděl Švejk, řekl: „To mně jenom vrtá hlavou, jak ho dají při posledním soudu dohromady!“